

**ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ І
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Збірник наукових праць
ПЕРСПЕКТИВА**

**Випуск 38
2021**

**ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ І МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Збірник наукових праць

«ПЕРСПЕКТИВА»

Випуск 38

Херсон – 2021

УДК:633.15:631.543.1;631.675.2

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОНІВ ЖИВЛЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Ушкаренко В.О. – академік НААН України

Шепель А.В. – кандидат с.- г. наук, доцент ХДАЕУ, науковий керівник

Андрушків Д.В. – здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня агрономічного факультету ХДАЕУ

Постановка та стан вивчення проблеми. Для отримання 1 центнера насіння соняшнику з ґрунту береться 6,5 кг азоту, 2,7 кг фосфору і 15,5 кг калію. Однак, незважаючи на високий винос калію з ґрунту, соняшник на чорноземах потребує азотних і фосфорних добрив. При інтенсивній технології вирощування соняшнику на чорноземах звичайних поряд з дозою $N_{40}P_{60}$ під основний обробіток і в рядки при сівби $N_{10}P_{10}$ виявився оефективним локально-стрічковий спосіб внесення добрив весною до посіву на глибину 10-12 см” [1].

На основних площах вирощування соняшник споживає найбільше фосфору і трохи менше азоту. Рослини особливо чутливі до дефіциту фосфору від проростання до фази «зірочки» [2].

У південному Степу найбільший ефект досягається внесенням фосфорних добрив разом з азотними $N_{30-45}P_{60}$, які підвищують урожай насіння до 6 ц/га. У східних районах північного Степу внесення фосфорних добрив під соняшник дуже ефективно лише в поєднанні з азотними або калійними добривами $N_{60-90}P_{60-90}K_{60}$. Так на думку Каменєва Ю.С. “для умов південного Степу України під гібридний соняшник рекомендується вносити мінеральні добрива в дозі $N_{40}P_{60}$ під час оранки” [3].

Матеріал та методика проведення досліджень. Польовий дослід з вивчення впливу доз міндобрив на врожайність гібридів соняшнику різних груп стиглості був закладений і проведений у 2020

році в неполивних умовах СТОВ «Птахівник» раніше Н.-Воронцовського, а зараз Бериславського району Херсонської області та був продовжений у 2021 р. за тією ж схемою. Нами проводилась у двох факторному польовому досліді, закладеному методом розщеплених ділянок розробка елементів сортової агротехніки вирощування гібридів соняшнику СУМІКО, САЙБЕРІК і СУБАРО. Експеримент був виконаний відповідно методиці польових дослідів з метою визначення величини впливу агротехнічних заходів вирощування сільськогосподарських культур на їх продуктивність [4]. Повторність досліді була чотирьохкратна. Посівна площа ділянки складала 112, облікова площа складала 21 м².

Результати досліджень. Дані врожайності гібридів соняшнику в нашому досліді залежно від дози внесених добрив, наведені в таблиці 1 свідчать про те, що максимальна врожайність насіння культури була у 2020 р. Це пояснюється сприятливими погодними умовами року.

Таблиця 1 Врожайність соняшнику у досліді, т/га

Гібриди - фактор А	Фони живлення - фактор В	Роки досліджень		
		2020	2021	Середнє
СУМІКО	Без добрив	1,82	1,58	1,70
	N ₂₀ P ₃₀	2,01	1,87	1,94
	N ₄₀ P ₆₀	2,29	2,05	2,17
САЙБЕРІК	Без добрив	2,05	1,73	1,89
	N ₂₀ P ₃₀	2,30	2,15	2,23
	N ₄₀ P ₆₀	2,60	2,41	2,50
СУБАРО	Без добрив	2,22	1,90	2,06
	N ₂₀ P ₃₀	2,55	2,30	2,43
	N ₄₀ P ₆₀	2,75	2,44	2,60
НІР ₀₅ , т/га: для фактору А і В		0,072	0,093	
для взаємодії АВ		0,124	0,161	-

Аналіз середньої врожайності соняшнику за два роки показав, що залежності, які були отримані за два роки, не змінились. Так, максимальна врожайність за 2 роки. серед вивчаємих гібридів соняшнику була отримана у варіантах посіву гібриду СУБАРО і внесенні міндобрив дозою $N_{40}P_{60}$, яка склала 2,60 т/га. На ділянка посіву гібриду САЙБЕРІК врожайність була меншою, порівняно з СУБАРО на 0,17-0,20 т/га. Мінімальна врожайність, за два роки, у нашому досліді отримали у варіантах посіву гібриду СУМІКО, яка знаходилась у межах 1,70-2,17 т/га.

Висновок.

На основі результатів проведених двоєрічних досліджень, їх агрономічної оцінки для підвищення продуктивності соняшника на чорноземах південних Херсонської області рекомендується вирощувати середньостиглий гібрид СУБАРО, під який обов'язково вносити міндобрива дозою $N_{40}P_{60}$.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Подопригора В.С., Верховский В.А. Аротехника выращивания подсолнечника. - Днепропетровск.: Промінь, 1984 – 54 с.
2. Семихненко П.Г., Ригер А.Н., Кондратьев В.И. Рекомендации по посеву и уходу за подсолнечником. - Краснодар, 1975.-8 с.
3. Каменев Ю.С. Обработка почвы под гибридный подсолнечник в южной степи Украины // Технические культуры.-1989.-№2.-С.15-16.
4. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта. – М.: Колос, 1985. – 415 с.

ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ЗЕРНОВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРГО В НЕЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	
Адаменко О.В. Урсал В.В	5
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ФОНІВ ЖИВЛЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	
Ушкаренко В.О. Шепель А.В. Андрушків Д.В.	8
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ КАРТОПЛІ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	
Шепель А.В. Банах Д.Ю.	11
ВПЛИВ ФОНУ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ РІПАКУ ОЗИМОГО В ЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	
Ващенко Д.Є. Рудік О.Л.	14
ВПЛИВ СИСТЕМИ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	
Гирич Я.С. Рудік О.Л.	21
ПРОДУКТИВНІСТЬ СОЇ НА РІЗНИХ ФОНАХ ЖИВЛЕННЯ В ЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	
Дворникова І.В. Рудік О.Л.	28
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ ПРИ КРАПЛИННОМУ ЗРОШЕННІ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ»	
Сілецька О. В. Дорошенко В.О.	35
СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	
Дудкіна Є.Г. Онуфран Л.І.	40